โพสต์ทูเดย์
ลึกซึ้งทุกข่าวสาร ตอบทุกด้านของชีวิต
TODAY ปีที่ 7 ฉบับที่ 2,524 วันจันทร์ที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2553 www.posttoday.com ▶ ราคา 15 บาท

เมื่อภาษี 0% ไล่ล่าคุณ รัฐไม่ทันเกม ไทยพัง

"หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบในการเปิดเสรีการค้าชายแดนเขตการค้าต่างๆ จะกล่าวอ้างความพร้อมในการรับมือ แต่ในทางปฏิบัติการพวกของพาณิชย์ส่วนที่เกี่ยวข้องเห็นได้ว่ายังไม่มีความพร้อม ขนาดเกษตรที่ต่อนข้างจะต้องปรับตัวเร็วเพื่อได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงการเปิดเสรีอีกมีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก ตามผลสำรวจของเครือการค้าไทย พบว่าสมาชิกของสมาคมไม่พรามและไม่เข้าใจการเป็นเสรีหรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากถึงกว่า 80% และยังมีการใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าน้อยกว่าประเทศคู่ค้ามาก

ดังนั้น ชาวบ้านชาวช่อง ตาสีตาสาคงไม่ต้องสำรวจก็รู้ว่าผลจะออกมาเป็นประไร โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการรายกลาง รายย่อย หรือเอสเอ็มอี ซึ่งในส่วนของภาคการเกษตร ที่เป็นสินค้าอ่อนไหวในการเจรจาเปิดเสรีทุกประเทศ ต่างป้องกันภาคเกษตรกรรมของประเทศตนเอง ประเด็นนี้หน่วยงานรัฐที่ว่าพร้อมในทางปฏิบัติหรือชวยภาคเกษตรกรรมและเอสเอ็มอีจริงแล้วหรือ

นอกจากนี้ การเปิดเสรีการค้าที่เริ่มผลวันที่ 1 ม.ค. 2553 ไม่เพียงภาษีจะเหลือ 0% ในสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ไทย บรูไน สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ซึ่งจะต้องลดภาษีนำเข้าสินค้ามากถึง 8,300 รายการ เหลือ 0% ยกเว้นรายการสินค้าอ่อนไหวที่แต่ละประเทศตกไว้ และอีก 4 ประเทศสมาชิกจะต้องลดภาษี 0% ตามข้อตกลงการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) ที่กำหนดไว้ภายในปี 2558 ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ จะมีฐานตลาดการค้าและการลงทุนเดียวกัน

ในวันที่ 1 ม.ค. 2553 ไทยยังต้องลดภาษี 0% กับจีน ในเกือบ 90% ของสินค้าตามข้อตกลงอาเซียน-จีน ซึ่งจีนอย่างที่ทราบว่าวางตำแหน่งประเทศเป็นโรงงานผลิตสินค้าปิโตรเลียม ดันทุนผลิตสินค้าจีนจึงถูก พร้อมชาวราคาค่าเข้าถล่มตลาดในทุกประเทศ

ส่วนภาคบริการไทยยังต้องเปิดให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนเข้ามาถือหุ้น 70% ในธุรกิจ เช่น ท่องเที่ยว สุขภาพ ขนส่งทางอากาศ โทรคมนาคม และคอมพิวเตอร์ และอีก 3 ปี หรือ 2556 ต้องเปิดให้ถือหุ้น 70% ในธุรกิจผ่าเหล่ายสินค้าหรือโลจิสติกส์ ถือหุ้นได้ในสัดส่วนที่มากกว่ากฎหมายผู้ประกอบการต่างชาติ กำหนดห้ามต่างชาติถือหุ้นเกิน 49% ยังไม่นับการทยอยลดภาษีตามข้อตกลง เช่น อาเซียน-ออสเตรเลีย อาเซียน-อาทิตย์

4 สินค้าเกษตร แย่แน่

มีการประเมินความเสี่ยงจาก ข้อมูลของศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่าสินค้าเกษตรสำคัญของไทย 4 รายการ คือ ข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง น้ำมันปาล์ม และเมล็ดกาแฟ ภายใน 5 ปี หรือตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2553 จนถึงปี 2558 จะมีส่วนแบ่งตลาดภายในอาเซียนลดลง 1-2% คิดเป็นมูลค่า 60 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 2,040 ล้านบาท โดยคิดจากฐานการส่งออกสินค้าเกษตรไทยปี 2552 ที่มีสัดส่วนการส่งออกไปตลาดอาเซียนประมาณ 10%

เริ่มตั้งแต่ข้าว ภายใน 5 ปี ไทยจะเสียส่วนแบ่งตลาดอาเซียนให้เวียดนาม 0.5% หรือคิดเป็นมูลค่า 13 ล้านเหรียญสหรัฐ ประมาณ 442 ล้านบาท เนื่องจากราคาข้าวชาวของเวียดนามมีราคาถูกกว่าข้าวไทยมาก และต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ของเวียดนามสูงกว่าไทย เฉลี่ยอยู่ที่ 792 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่ผลผลิตข้าวของไทยอยู่ที่ 452 กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้เวียดนามยังเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับ 1 ในตลาดอาเซียน รองจากไทยได้

น้ำมันปาล์ม ไทยจะเสียส่วนแบ่งตลาดอาเซียนให้มาเลเซีย 2.6% คิดเป็นมูลค่า 46 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 1,564 ล้านบาท เพราะเป็นสินค้าที่มาเลเซียมีศักยภาพ และผลิตได้มากสุดอันดับ 1 ของโลก และปัจจุบันมาเลเซียได้ขยายการลงทุนเข้าไปในอินโดนีเซีย เพื่อเพาะปลูกปาล์มมากขึ้น ส่งผลให้อินโดนีเซียกลายเป็นผู้ผลิตอันดับ 2 ของโลก เมล็ดกาแฟ ไทยจะเสียส่วนแบ่งตลาดอาเซียนให้เวียดนาม 0.1% คิดเป็นมูลค่า 2 แสนเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 6.8 ล้านบาท เพราะเวียดนามเป็นผู้ผลิตและส่งออกเมล็ดกาแฟอันดับ 2 ของโลกรองจากบราซิล โดยตลาดส่งออกหลักของเวียดนามคือตลาดอาเซียน

ยกเว้นผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ที่ภายใน 5 ปี ไทยจะมีส่วนแบ่งตลาดอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.1% โดยได้ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มมาจากอินโดนีเซีย หรือคิดเป็นมูลค่า 5,000 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 1.7 แสนบาท เนื่องจากการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปตลาดอาเซียน ไทยเป็นผู้ครองตลาด สามารถส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังได้มากสุด ทำให้มีส่วนแบ่งตลาดปัจจุบันอยู่ที่ 68.6-95.7% และคู่แข่งของไทย คือ อินโดนีเซีย ที่ส่งออกเป็นอันดับ 2 ในตลาดอาเซียน พบว่ามีแนวโน้มส่งออกลดลง เพราะต้องใช้ผลผลิตปริมาณภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่

เอสเอ็มอี ราคดุลเกือบพันล้าน

ขณะที่ผลกระทบต่อธุรกิจเอสเอ็มอีไทยและภาคครัวเรือน ที่จะมีการลดภาษีนำเข้าภายใต้กรอบอาฟตา ในช่วง 6 ปี หรือตั้งแต่ปี 2553-2558 จะขาดดุลการค้า 923 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 1.5% เฉลี่ยแล้วขาดดุลปีละ 154 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 0.25% ต่อปี

พันธกรณีที่เกี่ยวกับสินค้า 23 รายการที่ไทยผูกพันภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน

รายการสินค้า	ชื่อผูกพัน: ปี	ชื่อผูกพัน: อัตรา	ชื่อผูกพัน: ภาษี (TRQ)
สินค้าในบัญชีลดภาษี 23 รายการ			
น้ำผลไม้/เครื่องดื่ม ผลไม้ปรุงแต่ง ผลไม้ปรุงแต่งแบบ ผลไม้ใหญ่ เมล็ดพันธุ์ของผักใหญ่ กระเทียม พริกไทย ข้าว น้ำตาล เมล็ดถั่วเหลือง น้ำมันถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มะพร้าว น้ำมันมะพร้าว น้ำมันปาล์ม โกโก้ ไม้ยาสูบ ส่าไม้แห้ง กาแฟสำเร็จรูป และชา	2546	ร้อยละ 0-5	
	2553	ร้อยละ 0	ยกเลิกโควตา ในปี 2546
สินค้าในบัญชีลดภาษี 3 รายการ			
มันสำปะหลัง เมล็ดกาแฟ และเนื้อมะพร้าวแห้ง	2553	ร้อยละ 5	

ที่มา : สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กราฟิก : โพสต์ทูเดย์

ภาครัฐ ตาหน้าโต้ พร้อมรับมือ

ที่ผ่านมาหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานผู้แทนการค้า รวมถึงหน่วยงานด้านออกกฎหมายรัฐสภา ต่างออกมากล่าวอ้างมาตรการต่างๆ ว่าพร้อมเข้าสู่อาฟตา

นายปิยะวัฒน์ สมุทร เขตวรแสงศิริ กล่าวว่าไทยมีพันธะต้องยกเลิกโควตานำเข้าและลดภาษีสินค้าเกษตรเหลือ 0% ภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน หรืออาฟตา ในสินค้าเกษตร 23 รายการ ยกเว้น เมล็ดกาแฟ มันสำปะหลัง และเนื้อมะพร้าวแห้งที่ภาษีเป็น 5% เริ่มมีผลบังคับใช้วันที่ 1 ม.ค. 2553 ขณะนี้กระทรวงพาณิชย์ได้ประกาศยกเลิกแล้ว 13 รายการ เหลือเพิ่ม 10 รายการอยู่ระหว่างดำเนินการ ขณะกระทรวงเกษตรฯ ได้วางมาตรการป้องกันผลกระทบต่อเกษตรกรไทย ซึ่งหลายฝ่ายกังวลว่าจะมีการลักลอบนำเข้าสามผ่านชายแดนจำนวนมาก

"เช่น ข้าว เมื่อตามข้อตกลงไทยจะไม่เสียเปรียบ เพราะอนุญาตนำเข้ามาเพื่อการแปรรูปอุตสาหกรรมเพื่อส่งออก ในส่วนของด่านชายแดน กระทรวงเกษตรฯ ก็เตรียมตรวจสินค้าบนชายแดนเป็นพิเศษ แจ้งขอความร่วมมือ ด่านศุลกากรทหารและตำรวจ จะอนุญาตให้นำเข้าผ่านด่านน้อยที่สุด จะกำหนดด่านนำเข้า กำหนดสินค้าที่ขาดดุลการค้าในธุรกิจเอสเอ็มอีให้ทั้งหมด 7 อุตสาหกรรม จากที่ศึกษาทั้งหมด 12 อุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้า และสิ่งเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนและเครื่องปรุงรถ เคมีภัณฑ์ ยาง พลาสติก ปิโตรเลียม เหล็กและโลหะ เหมืองแร่ และสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ ซึ่งเป็นผลจากการนำเข้าสินค้าจากประเทศคู่ค้าภายในอาเซียนเพิ่มขึ้นมากกว่าการส่งออกไปขาย

ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (จีดีพีเอสเอ็มอี) ที่มีสัดส่วน 38.2% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (จีดีพี) พบว่า ในช่วง 6 ปี (2553-2558) จะทำให้มูลค่าจีดีพีของเอสเอ็มอีในกลุ่ม 12 อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 1.9% มูลค่า 3.23 หมื่นล้านบาท แต่มีอยู่ 7 อุตสาหกรรมที่จีดีพีเอสเอ็มอีลดลง ประกอบด้วย กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จีดีพีเอสเอ็มอีลดลง 2.5% หรือคิดเป็นมูลค่า 448 ล้านบาท ชิ้นทอและเครื่องปรุงรถลดลง 3.6% มูลค่า 7,921 ล้านบาท เคมีภัณฑ์ ยาง พลาสติกลดลง 2.1% มูลค่า 2,618 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์ไม้ลดลง 1.8% มูลค่า 976 ล้านบาท ปิโตรเลียมลดลง 1.6% มูลค่า 465 ล้านบาท เหล็กและโลหะลดลง 1.5% มูลค่า 1,070 ล้านบาท และเหมืองแร่ลดลง 3.4% มูลค่า 1,907 ล้านบาท

ค้าชายแดน แนะ สร้างพันธมิตร ดีกว่าทีดกัน

นางดวงใจ จันทร ผู้ประกอบการค้าชายแดน บอกว่า ถ้าไทยใช้กฎหมายหรือมาตรการกีดกัน มาตรฐานอุตสาหกรรม หรือสุขอนามัย ไทยก็จะโดนกีดกันเช่นกัน ไทยควรหาตลาดร่วมมือกับอาเซียน เข้าไปหาวัตถุดิบราคาถูก ไปลงทุนปลูกพืช ลงทุนตั้งโรงงานผลิต ใช้สิทธิพิเศษที่ได้ แรงงานราคาถูกจากประเทศนั้นๆ เข้าไปช่วยประเทศเพื่อนบ้าน ด้านเทคโนโลยี การวิจัย การขนส่ง ซึ่งประเทศคู่ค้า เช่น จีน กลุ่มทุนฮาหรับ อินเดีย เข้าไปลงทุนเช่าที่ดิน 90 ปี นอกจากนี้ต้องกำหนดกฎระเบียบการค้าชายแดนที่ด่านให้ชัด

"ไทยคงกีดกันสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาไม่ได้ เพราะเขาแต่งโทษติดกับเพื่อนบ้านยาวถึงกว่า 800 กิโลเมตร เจ้าหน้าที่เราน้อย นอกจากนี้เวลาตักสอบนำเข้า จะทำกันตอนกลางคืน ซึ่งเจ้าหน้าที่นอนหลับแล้ว ที่สำคัญกลุ่มทุนที่ตักสอบนำเข้าเป็นผู้มีอิทธิพล ถึงแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ก็ไม่มีใครกล้าไปจับ ดังนั้นไทยควรจะไปร่วมมือเพื่อประโยชน์ร่วมกันจะดีกว่า" นางดวงใจให้ความเห็น

ระยะเวลานำเข้าสินค้า ตรวจสอบอย่างละเอียด กำหนดคุณสมบัติผู้นำเข้า ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชต้องปลอดจีเอ็มโอ ต้องมีใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า และจะต้องมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง หากพบว่าสินค้าไทนำเข้าจำนวนมากทำให้ราคาในประเทศตกต่ำ ก็จะมีการจัดเก็บค่าอรรถเนียมการนำเข้า (เรฟฟ่ากรัด)" นายอิระ กล่าว

จากข้อมูลการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับอาเซียน พบว่า ในปี 2551 ประเทศไทยส่งออกสินค้าเกษตรไปยังอาเซียน ประมาณ 1.46 แสนล้านบาท ขณะที่การนำเข้าสินค้าจากอาเซียน มีเพียงประมาณ 44.4 หมื่นล้านบาท ไทยได้เปรียบดุลการค้าคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1.02 หมื่นล้านบาท

นายดุสม วงศ์วิวัฒน์ไชย รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวว่า ในส่วนสินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบ แต่เป็นห่วงเรื่องการกำหนดมาตรการที่ไม่เท่ากันในรูปของมาตรฐานอุตสาหกรรม ที่แต่ละประเทศในอาเซียนต่างกำหนดขึ้นมา และอาจกลายเป็นอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน เนื่องจากประเทศในอาเซียนผลิตสินค้าคล้ายกัน ทำให้ในที่สุดผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีจะเป็นกลุ่มนักลงทุนชาติอื่นที่ไม่ใช่อาเซียนก็ตาม ดังนั้นไทยและอาเซียนควรมีการปรับมาตรการทางการค้าให้มีพิสดารเดียวกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการเปิดเสรีให้ได้มากที่สุด

นายสุทัศน์ เศรษฐบุตรสร้าง ผู้แทนการค้าไทย กล่าวว่า ไทยควรทำยุทธศาสตร์การค้าเป็นรายสินค้า ให้ผู้ประกอบการไทยใช้ประโยชน์ให้ได้เต็มที่ ส่วนการรับผลกระทบต้องตั้งรับเป็นขุนพล ให้ชุมชนมีความเกี่ยวพันกันเป็นกลุ่ม ด้านออกกฎหมายต้องเร็ว ถ้าช้าในการมีใบพะโดนฟ้อง จะเสียดอกเบี้ย ค่าปรับต่างๆ มากมาย ควรส่งเสริมการค้าชายแดน เพราะอาฟตาไทยจะได้ประโยชน์จากประเทศเพื่อนบ้านที่ชายแดนติดกัน มากกว่าการค้าชายส่วนกลาง

นายสมภพ มานะรังสรรค์ นักวิชาการ กล่าวว่า ถ้าอยากให้ไทยได้ประโยชน์ฟรีการอาฟตา จะต้องทำความเข้าใจต่อเป็นศูนย์กลางของอาเซียนให้ได้ รักษาจุดเด่นเชิงยุทธศาสตร์เมืองไทยที่มีความได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ ที่ตั้งซึ่งเป็นศูนย์กลางของอาเซียน มีการเปิดประเทศมานานมีสถานะเศรษฐกิจนำในอาเซียน มีประเทศใหญ่มาลงทุน เช่น ญี่ปุ่น มีความสัมพันธ์กับจีน

เพื่อหาประโยชน์จากอาฟตา ไทยต้องปรับตัวใน 3 เพิ่ม 2 ลด สำหรับ 3 เพิ่มคือ 1.เพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของไทย 2.เพิ่มขีดความสามารถแข่งขันของผู้ประกอบการ และ 3.เพิ่มความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ส่วน 2 ลด ได้แก่ 1.ลดการบิดเบือนโครงสร้างทางเศรษฐกิจไทย เช่น การเปลี่ยนไปเป็นรัฐสวัสดิการ การแทรกแซงราคาข้าวที่ทำให้ราคาข้าวไทยสูงกว่าเพื่อนบ้านไม่น้อยกว่า 10% เป็นการบูรใจให้เกิดการลักลอบนำข้ามาในไทย และ ที่สำคัญ 2.ไทยต้องลดความขัดแย้งภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศเพื่อนบ้าน ○